Gad, the Warrior Shevet

Source Sheet by Tamar Weissman

בראשית כ"ט:ל"ה

(לה) וַתַּהַר עוֹד וַתַּלֶּד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־ה׳ עַל־כֵּן קְרְאָה שָׁמִוֹ יִהוּדֶה וָתַעֲמִד מִלְּדִת:

Genesis 29:35

(35) She conceived again and bore a son, and declared, "This time I will praise 7." Therefore she named him Judah. Then she stopped bearing.

בראשית ל':ט'-י"א

(ט) וַתֵּרָא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלְּדֶת וַתִּקַח' אֶת־זִלְפָּה שִׁפְּחָתָה וַתִּתְּן אֹתָהְ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה: (י) וַתִּלֶד זִלְפָּה שִׁפְּחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בָּן: (יא) וַתֹּאמֶר לֵאָה (בגד)[בָּא גָד] וַתִּקְרָא אֵת־שִׁמִוֹ גָּד:

Genesis 30:9-11

(9) When Leah saw that she had stopped bearing children, she took her maid Zilpah and gave her to Jacob as concubine. (10) And when Leah's maid Zilpah bore Jacob a son, (11) Leah said, "What luck!" So she named him Gad.

בראשית רבה ע"א:ד'

הָיוּ אָמָהוֹת סְבוּרוֹת שֶׁזּוֹ מַעֲמֶדֶת שְׁלֹשָׁה וְזוֹ מַעֲמֶדֶת שְׁלֹשָׁה, וְכֵיוָן שֵׁיָּלְדָה לֵאָה בֵּן רִבִיעִי, אָמָרָה: הַפַּעַם אוֹדֵה אֵת ה׳.

Bereshit Rabbah 71:4

The matriarchs believed that this one would have three, and that one would

have three, when Leah bore a fourth son, she said: "This time I will thank the Lord."

רש"י על בראשית לי:י״א

(א)בא גד. בָּא מַזָּל טוֹב, כְּמוֹ גַּד גַּדִּי וְסָנוּק לָא (שבת ס"ז), וְדוֹמֶה לוֹ הַעֹּרְכִים לַגַּד שֻׁלְּחָן (ישעיהו ס"ה), וּמִ"אַ שֶׁנּוֹלַד מָהוּל, כְּמוֹ גֹּדּוּ אִילָנָא (דניאל ד'), וְלֹא יָדַעְתִּי עַל מָה נִכְתְּבָה תֵּבָה אַחַת; דָּ"אַ לָמָה נִקְרֵאת תֵּבָה אַחַת בָּגָד, כְּמוֹ בָּגַדְתָּ בִּי, כְּשֶׁבָּאתָ אֶל שִׁפְחָתִי, כְּאִישׁ שַׁבַּגַד בִּאֵשֵׁת נִעוּרִים:

Rashi on Genesis 30:11

(1) בא גד FOR MY HAPPINESS! — Good luck has come, as (Shabbat 67b) "Be lucky, my luck (גד גדי) and tire not". Similar, also, is (Isaiah 45:11) "That prepare a table for fortune (גד)". The Midrashic explanation is that he was born with the sign of the covenant upon him. It would then be like (Daniel 4:11) "cut down (גדו) the tree". I do not know why it (בגד) is written as one word. Another comment on גדו is: why is it read as one word? It may be connected with the root אוכר שאוכh denotes faithless as though Leah said to Jacob, "You proved faithless to me when you married my handmaid", like a man who is faithless (בגד) to the wife of his youth).

במדבר ל"ב:ו'-י"ד

(ו) וַיּאֲמֶר מֹשֶׁה לִבְנִי־גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאָחֵיכֶּם יָבֹאוּ לַמִּלְחָלָּה וְאַתֶּם תִּשְׁבוּ פְּה: (ז) וְלָמָּה (תנואון)[תְנִיאוּוְ] אֶת־לָב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מָעֲבֹר אֶל־הָאָׁרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם ה׳:...(יד) וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחָת אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבִּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים לִסְפּוֹת עוֹד עֵלָ חֲרְוֹן אַף־ה׳ אֶל־יִשְׂרָאָל:

Numbers 32:6-14

(6) Moses replied to the Gadites and the Reubenites, "Are your brothers to go to war while you stay here? (7) Why will you turn the minds of the Israelites

from crossing into the land that 'ā has given them?...(14) And now you, a breed of sinful fellows, have replaced your fathers, to add still further to 'ā's wrath against Israel.

תרגום יונתן על בראשית ל':י"א

וַאֲמַרַת לֵאָה אָתָא מַזְלָא טָבָא בְּרַם בְּנוֹי עֲתִידִין לְמֵירוֹת אַחַסַנְתְּהוֹן בְּקַדְמֵיתָא מֵעִבְרָא לְיַרְדָנָא וּקְרַת שְׁמֵיהּ גָד

Targum Jonathan on Genesis 30:11

and Leah said, Good fortune cometh; his children shall surely inherit their habitation on the east side of Jardena: and she called his name Gad.

אבן עזרא על בראשית ל':י"א

(א)בגד. שתי מלות והאל"ף חסר, וכן בכל, וכן במה (יחז' כ כט), כאשר מפורש ביחזקאל, (ב) וטעם גד גדוד כי יש לה גדוד בנים

Ibn Ezra on Genesis 30:11

(1) FORTUNE IS COME. *Bagad* (fortune is come) is really two words with the *alef* missing. Similarly, *bavel*. Also, *bamah* as is clearly explained in Ezekiel (20:29). (2) The meaning of Gad is a troop. Leah said this because she now had a "troop" of sons.

R' Hirsch, Genesis 30:11

"גד" משורש גדד...פלוגת אנשים מזוינים, העורכים פלישה מהירה ומפתיעה. גם "גד" גורל הבא "גד" משורש גדד...פלוגת אנשים מזוינים, העורכים פלישה מהירה זה בן, שלא יכלה לצפות בחתף, ומשנה את הנסיבות במפתיע. ב(א) גד: אירע לי מזל בלי צפוי. היה זה בן, שלא יכלה לא זכתה לו אלא בעקבות דוגמת אחותה.

בראשית מ"ט:י"ט

(יט) גָּד גִּדְוּד יִגוּדֵנוּ וְהְוּא יָגֻד עָקָב: {ס}

Genesis 49:19

(19) Gad shall be raided by raiders, But he shall raid at their heels.

אבן עזרא על בראשית מ"ט:י"ט

(א)גד. התנבא שיבא עליו גדוד, והוא ינצחנו באחרונה: (ב)יגודנו. אנחנו לא נדע היום כל התלאות העוברות על אבותינו:

Ibn Ezra on Genesis 49:19

(1) GAD. Jacob prophesied that a troop (an army) would attack Gad but that he would ultimately be victorious. (2) SHALL TROOP UPON HIM. We do not know exactly to what incident Jacob was referring because we don't know all the tribulations that our ancestors endured.

רש"י על בראשית מ"ט:י"ט

גד גדוד יגודנו, גְּדוּדִים יָגוֹדּוּ הֵימֶנּוּ שֶׁיַּעַבְרוּ הַיַּרְדֵּן עִם אֲחֵיהֶם לַמִּלְחָמָה כָּל חָלוּץ עַד שֶׁנִּכְבְּשָׁה הָאָבֶץ: (ב)והוא יגוד עקב. כָּל גְּדוּדִיו יָשׁוּבוּ עַל עֲקַבָם לְנַחֲלָתָם שֶׁלָּקְחוּ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְלֹא יִפָּקֵד מֵהֶם אִישׁ:

Rashi on Genesis 49:19

גד גדוד יגודנו accordingly means, "troops will troop out of him" signifying that they (the Gadites) will cross the Jordan with their brethren, all armed, and remain with them until the land will have been conquered. (2) והוא יגד עקב means all his troops will return in their own tracks back to their territory which they will receive on the other side of the Jordan and not one of them will be missing.

דברים ל"ג:כ'-כ"א

(כ) וּלְגָד אָמֵׁר בָּרְוּךְ מַרְחִיב גֶּד כְּלָבִיא שָׁבֵּׁן וְטָרַף זְרְוֹעַ אַף־קּדְקֹד: (כא) וַיַּרָא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפּוּן וַיֵּתֵא רָאשׁי עָׁם צִדְקַת ה׳ עָשָּׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאָל: {ס}

Deuteronomy 33:20-21

(20) And of Gad he said: Blessed be the One who enlarges Gad! Poised is he like a lion To tear off arm and scalp. (21) He chose for himself the best, For there is the portion of the revered chieftain, Where the heads of the people come. He executed 'a's judgments And God's decisions for Israel.

רש"י על דברים ל"ג:כ'-כ"א

(ד)ויתא. נָד: (ה)ראשי עם. הֵם הָיוּ הוֹלְכִין לִפְנֵי הֶחָלוּץ בְּכִבּוּשׁ הָאָרֶץ, לְפִי שֶׁהָיוּ גִּבּוֹרִים, וְכֵן הוּא אוֹמֵר "וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים לִפְנֵי אֲחֵיכֶם וְגוֹ" (יהושע א'): (ו)צדקת ה' עשה. שֶׁהֶאֱמִינוּ דִבְרֵיהֶם וְשָׁמְרוּ הַבְּטָחָתִם לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן עַד שֶׁכָּבְשׁוּ וְחָלְקוּ;

Rashi on Deuteronomy 33:20-21

(4) ריתא AND HE CAME — i.e. Gad came. (5) ראשי עם AT THE HEAD OF THE PEOPLE — They (the men of Gad) marched before the armed men at the conquest of the Land, because they were mighty, and thus does it state that Joshua said to them, (Joshua 1:14) "Ye shall pass armed before your brethren, etc.". (6) צדקת ה' עשה HE DID THE RIGHTEOUSNESS OF THE LORD — because they proved true to their word and kept their promise to cross the Jordan and to remain there until they (the Israelites) had conquered it and divided it amongst the tribes.

במדבר ל"ב:א'

(א) וּמִקְנֶהַ וֹ רַב הָיָּה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי־נֶד עָצוּם מְאֶֹד וַיִּרְאוּ אֶת־אֶרֶץ

יַעְזֵר וְאֶת־אֶרֶץ גִּלְעָּד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם מִקְנָה:

Numbers 32:1

(1) The Reubenites and the Gadites owned cattle in very great numbers. Noting that the lands of Jazer and Gilead were a region suitable for cattle,

העמק דבר על במדבר ל"ב:א'

(א)ולבני גד עצום מאד. לבני ראובן היה מקנה רב. אבל לבני גד היה עצום מאד. ע"כ נכנסו בעובי הקורה יותר מב"ר כמבואר בפרשה שהיו המה ראשי המדברים:

Haamek Davar on Numbers 32:1

במדבר ל"ב:ל"ד-ל"ו

(לד) וַיִּבְנוּ בְנִי־נָּד אֶת־דִּיבֹן וְאֶת־עֲטָרֶת וְאֵת עֲרֹעָר: (לה) וְאֶת־עַטְרְת שׁוֹפָן וְאֶת־יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה: (לו) וְאֶת־בֵּיִת נִמְרָה וְאֶת־בֵּיִת הָרֶן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרִת צָאן:

Numbers 32:34-36

(34) The Gadites rebuilt Dibon, Ataroth, Aroer, (35) Atroth-shophan, Jazer, Jogbehah, (36) Beth-nimrah, and Beth-haran as fortified towns or as enclosures for flocks.

שמואל א י"ג:ז"

(ז) וְעִבְרִיֹם עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּוֹ אֶרֶץ נֶּד וְגִלְעֻד וְשָׁאוּל ׁעוֹדֶנּוּ בַגִּלְנֶּל וְנָל־הַעָם חָרִדִּוּ אֲחַרָיו:

I Samuel 13:7

(7) Some Hebrews crossed the Jordan, [to] the territory of Gad and Gilead. Saul was still at Gilgal, and the rest of the people rallied to him in alarm.

במדבר ל"ב:ב'-כ"ה

- (ב) וַיָּבֹאוּ בְנָי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרְוּ אֶל־מֹשֶׁה ׁ וְאֶל־אֶלְעָזָרְ הַכּּהֵׁן וְאֶל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמְר: (ג) עֲטָרְוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזַרְ וְנִמְּלָה וְחֶשְׁבִּוֹן וְאֶלְעָלֶה וּשְׂבָם וּנְבוֹ וּבְעְן: (ד) הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּהְ ה׳ לִפְנֵי עֲדַת יִשְׁרָאֵׁל אֶרֶץ מִקְנֶה הִוֹא וְלְעֲבָדֶיךְ מִקְנָה: {ס}(ה) וַיֹּאמְרוֹּ אִם־מָצְאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךְ הַאָּרֶץ הַזֹּאָת לַעֲבָדֶיךְ לַאֲחָזָה אַל־תִּעְבִרֶנוּ אֶת־הַיִּרְדָן: בְּעִינֶיךְ הַאָּבֵן הַאָחֵיכֶם יִבֹאוּ לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תִּשְׁבוּ פְּה:...
- ֶּעִיְּרֵבִּי דְּיִּיְשֵׁיְּ אֵלָיוֹ וַיֹּאִמְרוּ גִּדְרְת צֹאן נִבְנֶהְ לְמִקְנֵנוּ כֹּה וְעָרִים לְטַפָּנוּ:

  (יז) וַאֲנַחְנוּ נֵחָלֵץ חָשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַדְ אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֵם אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָּר מִפְּנֵי ישְׁבִי הָאָרֶץ: (יח) לְא

  עָּל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפּנוּ בְּעָרֵי הַמִּבְצָּר מִפְּנֵי ישְׁבִי הָאָרֶץ: (יט) כִּי לְא נִנְחַל אָתִּם מֵעֵבֶר לַיִּרְבֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ אֵלֵינוּ מֵעֵבֶר הַיִּיְרַבֵּן אִתּיֹבְרְבֵּן הַלְּאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ אֵלִינוּ מֵעֵבֶר הַיִּיְרָבֵן אִמְיִרְחָה: לְפּוֹ (כֹא) וְעָבַר לְכֶם כָּל־חָלְוּץ אֶת־הַיִּרְבֵּן אִמּבר הִיִּעְשֹׁוּן אֶת־הַדְּבָּר הַזֶּגְה לְפְנֵי ה' עַדְ הוֹרִישׁוֹ אֶת־אִיְבִיו מִפָּנִיו: (כב) וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי ה' לְבָּם נְלִיּהְ לְפָנֵי ה' וְמִיּלְם מָה' וּמִיּשְׂרָאֵל וְּהִיְתָה הָאָרֶץ הַוֹּאָת לָכֶם לֵבִי ה' לַצְּה וֹהְיִיתֶם נְקִיָּם מֵה' וּמִיּשְׂרָאֵל וְּהִיְתָה הָאָרֶץ הַוֹּאָת לָכֶם לֵבִי ה' לַבְּר הוֹרִישׁוֹ אֶת־לִּם מָה' וּמִיּשְׂרָאֵל וְהִייְתָה הָאָרֶץ הַוֹּלְכֵי ה' בְּבָּר הוֹרִישׁוֹ בְּנִים מֵה' וּמִיּשְׂרָאֵל וְהִיתָּה הָאָרֶץ הִיּנִם מָה' וֹמִים מָה' וֹמִיּשְׁרָאֵל וְהִיתָּה הָּצִבּי ה' בְּשָׁר הוֹיְבִּי הְיִם בְּקִים מָה' וֹמִיּשְׁ מָבּי וֹבִי הִילְבִים בְּיִבּי ה' בְּיִב הוֹרִיתֶם נְקִיּם מֵה' וּמִישְׁרָאֵל וְחָבְיֹה הָאֹרֶן הָיִבְי ה':

Numbers 32:2-25

(2) the Gadite and Reubenite [leaders] came to Moses, Eleazar the priest, and the chieftains of the community, and said, (3) "Ataroth, Dibon, Jazer, Nimrah, Heshbon, Elealeh, Sebam, Nebo, and Beon— (4) the land that '7 has conquered for the community of Israel—is cattle country, and your servants have cattle. (5) It would be a favor to us," they continued, "if this land were given to your servants as a holding; do not move us across the Jordan." (6) Moses replied to the Gadites and the Reubenites, "Are your brothers to go to

war while you stay here? ...

(16) Then they stepped up to him and said, "We will build here sheepfolds for our flocks and towns for our children. (17) And we will hasten as shock-troops in the van of the Israelites until we have established them in their home, while our children stay in the fortified towns because of the inhabitants of the land. (18) We will not return to our homes until the Israelites—every one of them—are in possession of their portion. (19) But we will not have a share with them in the territory beyond the Jordan, for we have received our share on the east side of the Jordan." (20) Moses said to them, "If you do this, if you go to battle as shock-troops, at the instance of 21), '\(\tau\), and every shock-fighter among you crosses the Jordan, at the instance of '\(\tau\), until [God] has personally dispossessed the enemies, (22) and the land has been subdued, at the instance of '\(\tau\), and then you return—you shall be clear before '\(\tau\) and before Israel; and this land shall be your holding under '\(\tau\).

פסיקתא רבתי י"א

"למה יבקש אדוני ולמה יהיה לאשמה על ישראל" (דהי"א כ"א ג')
"ודבר המלך חזק על יואב" (שם שם ד') אמר לו דוד או אתה מלך
ואני שר צבא או אתה שר הצבא ואני מלך כיון שראה כן יצא שלא
בטובתו אף על פי כן הלך לשבט גד אמר יודע אני שהם קשים שמא
יזרקו עלי אבנים ונמצא הדבר בטל ואעפ"כ לא סייעה אותה שעה

Pesikta Rabbati 11

He was Joab, who was great in the Torah and a hero in war: "Why should my lord seek, and why should he be a cause of blame for Israel?" (I Samuel 21:3). And the king's word prevailed over Joab (I Samuel 4:1). David said to him, "Either you are king and I am commander of the army, or you are commander of the army and I am king." Since he saw it that way, it turned out not to his advantage. Nevertheless, he went to the tribe of Gad, saying, "I know that they are hard-hearted, lest they throw stones at me and the matter turns out to be futile. And yet, that hour did not help him.

בראשית רבה ע"א:ט'

(בראשית ל, יא): וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּא גָד, אַתְיָא גַּדָּא דְבֵיתָא, אֲתָא גַּדָּא דְּבֵיתָא, אֲתָא גַּדָּא דְּבֵיתָא, אֲתָא גַּדָּא דְּבֵיתָא, בְּאָר דְּעָלְמָא, בָּא מִי שֶׁעָתִיד לְגַדֵּד מַשְׁתִּיתָן שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וּמַנּוֹ אֵלִיָּהוּ. אֵלִיָּהוּ מִשֶּׁל מִי, רַבִּי אֱלִיעֶּןר אָמַר מִשֶּׁל בִּנְיִמְן, דְּכְתִיב (דברי הימים א ח, כז מ): וְיַעֲרֶשְׁיָה וְאֵלְיָה וְזִכְרִי בְּנֵי יְרֹחָם כָּל אֵלֶה מִבְּנִי בְנְיִמְן. רַבִּי נְהוֹרַאי אָמַר מִשְׁל גָּד הָיָה, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (מלכים א יז, בְּיִימוֹ אֵלְיָהוּ הַתִּשְׁבִּי מִתּשָׁבִי גִלְעָד. אָמַר רַבִּי פִּלִּיפִּי בַּר נְהוֹרַאי אָמֵר אֵלִיהוּ דְּכְתִיב (יהושע יג, כה): וַיְהִי לָהֶם הַגְּלְעָד. הַגִּלְעָד.

פַּעַם אַחַת נֶחְלְקוּ רַבּוֹתִינוּ בַּדָּבָר, אֵלּוּ אוֹמְרִים מְשֶׁל נָּד, וְאֵלּוּ אוֹמְרִים מִשֶּׁל בִּנְיָמִין, בָּא וְעָמַד לִפְנֵיהֶם, אָמַר לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ מָה אַתֶּם נָחְלָקִים עַלַי אַנִי מִבְּנֵי בָנֵיהָ שֵׁל רָחֵל אַנִי.

Bereshit Rabbah 71:9

"Leah said: Fortune has come; she called his name Gad" (Genesis 30:11).

"Leah said: Fortune [gad] has come" — the fortune of the house has come; the fortune of the world has come; the one who is destined to come and cut down the foundation of the idol worshippers. Who is it? It is Elijah. From whom did Elijah descend? Rabbi Eliezer said: From Benjamin, as it is written: "Yaareshya, Eliya, and Zikhri were the sons of Yeroḥam...all these are the children of Benjamin" (I Chronicles 8:27, 40). Rabbi Nehorai said: He descended from Gad. That is what is written: "Elijah the Tishbite, of the residents of Gilad" (I Kings 17:1). Rabbi Pilipi bar Nehorai said: What did you see that led you to say so? He said to him: It is as it is written: "Their border was Yazer, and all the cities of the Gilad" (Joshua 13:25).

One time, our Rabbis disputed regarding the matter: These say: 'Descended from Gad, and these say: Descended from Benjamin. He came and stood before them. He said to them: 'Our Rabbis, why are you disputing in my regard? I am from the children of the children of Rachel.'

בראשית רבה צ"ט:י"א

דָּבָר אַחֵר, יְהִי דָן נָחָשׁ עֲלֵי דֶרֶךְ, כְּשֵׁם שֶׁהַנָּחָשׁ נַקְמָן, כָּךְ הָיָה שִׁמְשׁוֹן, שֶׁנְאֲמֵר (שופּטים טז, כח): וְאִנָּקְמָה נְקַם אַחַת, כֵּיוָן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ יַעֲקֹב אָמַר (בראשית מט, יח): לִישׁוּעָתְךְ קוּיתִי ה', אֵין זֶה מֵבִיא אֶת הַגְּאֻלָּה אֶלָּא מִנָּד, שֶׁנָּאֲמַר (בראשית מט, יט): נָּד גְּדוּד יְגוּדֶנוּ וְהוּא יָגָד עָקַב (מלאכי ג, כג): הִנֵּה אָנֹכִי שׁלֵחַ יְגָד עָקַב (מלאכי ג, כג): הִנֵּה אָנֹכִי שׁלֵחַ לָּכֶם אֶת אֵלִיָּה הַנָּבִיא, שֶׁהוּא מִשֵּׁבֶט נָּד, לְכַךְ נֶאֱמַר: וְהוּא יָגָד עָקַב.

Bereshit Rabbah 99:11

Another matter: "Dan will be a serpent on the road" – just as a serpent is vindictive, so was Samson, as it is stated: "Let me take vengeance once" (Judges 16:28). When Jacob saw him, he said: "For your salvation, I await, Lord" (Genesis 49:18). This one will not bring salvation, which will come only from Gad, as it is stated: "Gad, a troop will slash his enemies, and he will slash their heel [akev]" (Genesis 49:19), [alluding] to the one who will come at the End [be'akev]: "Behold, I am sending Elijah the prophet to you" (Malachi 3:23), who was from the tribe of Gad. That is why it says: "And he will slash their heel [akev]."

רש"י על דברים ל"ג:כ'-כ"א

(א)ברוך מרחיב גד. מְלַמֵּד שֶׁהָיָה תְחוּמוֹ שֶׁל גָּד מַרְחִיב וְהוֹלֵךְ כְּלַפֵּי מִזְּרָח (שם): (ב)כלביא שכן. לְפִּי שֶׁהָיָה סְמוּךְ לַסְּפָּר, לְפִּיכָךְ נִמְשֵׁל מִזְּרָח (שם): (ב)כלביא שכן. לְפִּי שֶׁהָיָה סְמוּךְ לַסְּפָּר, לְפִּיכָךְ נִמְשֵׁל בַּצְרִיוֹת, שֻׁכָּל הַסְּמוּכִים לִסְּפִּר צְּרִיכִים לְהְיוֹת גָּבּוֹרִים (שם): (ג)וטרף זרוע אף קדקד. הַרוּגֵיהֶן הִיוּ נְכָּרְין, חוֹתְכִים הָרֹאשׁ עִם הַזְּרוֹעַ בְּמַכָּה אַחַת: (א)וירא ראשית לו. רָאָה לְטֹל לוֹ חֵלֶק בְּאֶרֶץ סִיחוֹן וְעוֹג, שִׁהִיא רֵאשִׁית כִּבּוּשׁ הָאָרֶץ: (ב)כי שם חלקת. כִּי יָדַע אֲשֶׁר שָׁם בְּנַחֲלָתוֹ חלקת שְׂבֵה קְבוּרַת מחקק, וְהוּא משֶׁה (עִי' ספּרי; סוטה בְּנַחְלָתוֹ חלקת שְׂבָה חְלְקָה סְפּוּנָה וּטְמוּנָה מִכָּל בְּרִיָּה, שֶׁנֶּאֲמַר (עִי' אִישׁ אֶת קְבָרָתוֹ": (דברים ל"ד) "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֶרָתוֹ": סִפּרי): יותא משֶׁה ראשי עם, צדקת ה' עשה עַל משֶׁה אָמוּר (עִי' ספּרי):

Rashi on Deuteronomy 33:20-21

(1) ברוך מרחיב גד BLESSED BE HE THAT ENLARGES GAD — this teaches us that Gad's territory extended far eastward (Sifrei Devarim 355:2). (2) כלביא שכן HE DWELLETH AS A LIONESS — Because he was near the border it therefore compares him to lions, for all who are near the border must be strong (that they may repulse attacks from neighbours) (Sifrei Devarim 355:3). (3) וטרף זרוע אף קדקד TEARING THE ARM WITH THE CROWN OF THE HEAD — Those whom they slew could be easily recognised, because they used to cut off the head together with the arm at one blow. (1) וירא ראשית לו AND HE SAW THE FIRST PART FOR HIMSELF — i.e. he saw good to take for himself territory in the land of Sihon and Og, the subjugation of which was the beginning (ראשית) of the conquest of the Land, (2) כי שם חלקת BECAUSE THERE WAS THE PORTION — i.e., because he knew that there in his territory was the portion of the field where was the grave of the מחקק, THE LAWGIVER, viz., Moses, (3) ספון HIDDEN — i.e. that field was hidden and concealed from every creature, as it is said (Deuteronomy 34:6) "And no man knows his burial place" (Sifrei Devarim 355:6).

Another explanation: ראשי עם AND HE — the Lawgiver, Moses — CAME בדקת ה' עשה HE DID THE RIGHTEOUSNESS OF THE LORD — This, too, is spoken of Moses (cf. Sifrei Devarim 355:9).

ספורנו על דברים ל"ג:כ"א

(א)וירא ראשית לו. וג"כ ראוי הוא לכך כי אמנם כשבחר גד את ארץ סיחון ועוג אע"פ שאינה כקדושת עבר הירדן היתה כוונתו להשיג דבר עקרי אצלו כי שם בארץ סיחון ועוג חלקת מחוקק ספון היתה אותה החלקה שהמחוקק קבור בה שהוא משה: (ב)ויתא ראשי עם. ושם בארץ סיחון ועוג אתא המחוקק בראשי העם לכבוש את הארץ: (ג)צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל. ושם עשה המחוקק את צדקת ה' לישראל. שבאר שם את תורתו ושם נשפט עם ישראל והתוכח משפטי ה' ודיניו עליהם כענין שמואל באמרו התיצבו ואשפטה אתכם את כל צדקות ה':

Sforno on Deuteronomy 33:21

(1) וירא ראשית לו , he was also entitled to this, although when the tribe of Gad chose lands formerly belonging to Sichon or Og, a land which was not part of the "Holy Land," there had been additional motivation to that of having good grazing land for their flocks, namely that their part of the land would contain Moses' burial place. This is the meaning of the reference to מחוקק, "the legislator" in our verse. (2) ויתא ראשי עם, this was where the leaders of the people came together at the head of the nation in order to conquer the land. (3) מחוקק, this was where the legislator, מחוקק, performed the righteous deeds of Hashem, by explaining to them G'd's Torah in detail. This was also where the people of Israel were judged, and where Moses argued with the people about the application of the various social laws of the Torah. The term is found in Samuel I 12,7 where the prophet Samuel tells the people to line up so that he can not only judge the people but explain the righteousness of the laws of G'd, i.e. 'אדקות ה'.

סוטה י"ג ב:כ'-כ"ג

וְתַנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אִילְמָלֵא מִקְרָא כָּתוּב, אִי אֶפְשָׁר לְאוֹמְרוֹ.
הֵיכָן מֹשֶׁה מֵת — בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רְאוּבֵן, דְּכְתִיב: "וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל הַר נְבוֹ", וּנְבוֹ בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רְאוּבֵן קִיְימָא, דְּכְתִיב: "וּבְנִי מוֹאָב אֶל הַר נְבוֹ" וְגוֹ' וְאֶת נְבוֹ וְגוֹ". "נְבוֹ" — שֶׁשָׁם מֵתוּ שְׁלשָׁה נְבִיאִים: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמִרְיָם. וְהֵיכָן מֹשֶׁה קָבוּר — בְּחֶלְקוֹ שֶׁל נָּד, דְּכְתִיב: "וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ וְגוֹ". וּמֵחֶלְקוֹ שֶׁל רְאוּבֵן עַד חֶלְקוֹ שֶׁל נָּד כַּמָּה הָוֵי "וַיַּרְא רֵאשִׁר מְיִלִין מִי הוֹלִיכוֹ? מְלַמֵּד שֶׁהָיָה מֹשֶׁה מִוּטָל בְּכַנְפֵי שְׁכִינָה

Sotah 13b:20-23

And it is taught in a *baraita* that Rabbi Yehuda said: If not for an explicitly written verse, one could not say what is written with regard to the death and burial of Moses. Where did Moses die? In the portion of Reuben, as it is written: "And Moses went up from the plains of Moab to Mount Nebo"

(Deuteronomy 34:1), and it is known from elsewhere that Nebo is situated in the portion of Reuben, as it is written: "And the children of Reuben built Heshbon, and Elealeh, and Kiriathaim, and Nebo" (Numbers 32:37–38). The name is also expounded: It is called "Nebo [Nevo]," for three prophets [nevi'im] died there: Moses, and Aaron, and Miriam.Rabbi Yehuda continues: And where is Moses buried? In the portion of Gad, as it is written in the blessing of Moses to the tribe of Gad: "And he chose a first part for himself, for there a portion of a ruler was reserved" (Deuteronomy 33:21), indicating that Moses, the ruler, is buried in the portion of Gad. And how much is the distance from the portion of Reuben to the portion of Gad? Four mil. Rabbi Yehuda asks: For those four mil from Mount Nebo in the portion of Reuben to the burial place of Moses in the portion of Gad, who transported him? He answers: The contradiction between the two verses teaches that Moses was lying in the wings of the Divine Presence, as Moses was carried out by God Himself,

Sfat Emet, Parashat Matot, 1880

Regarding the children of Gad and Reuven, I wrote in another place in the name of Rav Mifrashischa z"l, regarding "Mikneh Rav" (does not mean "many cattle", but instead "acquiring a teacher") that they had the property of adhesion to Moshe Rabbeinu-Peace be upon him.

Source Sheet created on Sefaria by Tamar Weissman